

Шевирьова Г. Г. Екологічні акції як засіб формування громадянської компетентності / Г. Г. Шевирьова // Формування громадянських компетентностей фахівця нової генерації: Збірник за матеріалами Всеукр. науково-практичної конференції (15 травня 2019 року). – Лисичанськ : ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» – Лисичанськ : ФОП Єгорова О. Є. – 2019 – С. 146 – 148.

У статті окреслено, що однією з форм демократизації освіти є залучення студентів до суспільно-корисної діяльності. Зокрема, це можливо через проведення різних екологічних акцій, флешмобів, екологічних проектів.

Ключові слова: громадянська компетентність, екологічні проекти, екологічні акції.

ЕКОЛОГІЧНІ АКЦІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Пошук шляхів громадянської освіти та виховання молоді становить одну із актуальних проблем педагогічної науки та практики. Проблема громадянської освіти не є власне українською. Вона активно розглядається ученими, практиками багатьох країн світу. Про це свідчать надруковані праці науковців, педагогів, а також розміщені в інтернеті матеріали.

Національна доктрина розвитку освіти в Україні ставить завданням виховання молоді як активних громадян України. Діти мають навчитися жити в демократичному суспільстві, освіта повинна надавати комплекс знань і навичок, притаманних демократичному суспільству (повага до загальнолюдських цінностей, переконаність у пріоритетах прав особи, толерантність, вміння критично мислити, бути патріотом).

Так, в програмі з громадянської освіти окремо виділений напрямок екологічної грамотності та здорового способу життя. Студенти та школярі

повинні змінювати навколишній світ засобами сучасних технологій без шкоди для середовища; надавати допомогу собі й тим, хто її потребує; ухвалювати рішення, обмірковуючи альтернативи і прогножуючи наслідки для здоров'я, добробуту й безпеки людини; регулярно практикувати фізичну діяльність, демонструвати рухові вміння й навички з фізичної культури та використовувати їх у різних життєвих ситуаціях.

Знання теорії демократії та основ громадянського суспільства мають поєднуватися з безпосередньою навчальною діяльністю учнів: участь у соціальних проектах, волонтерська діяльність у громаді, створення дієвих форм самоврядування і т. ін.

Однією з форм демократизації освіти є залучення студентів до суспільно-корисної діяльності. Зокрема, це можливо через проведення різних екологічних акцій, флешмобів, екологічних проектів.

На базі ВП «Лисичанський педагогічний коледж ЛНУ імені Тараса Шевченка» сплановано проведення щорічних екологічних акцій, що передбачають організацію трудових десантів, залучення студентів до проблем екології, поліпшення умов довкілля. Дієвою формою роботи є залучення студентів коледжу до громадських справ екологічного спрямування: висадка калинового, березового гаїв; горіхової та бузкової алей; упорядкування ділянок «Алея героїв АТО», «Тюльпан слави». Лабораторія живої природи сприяє організації екологічних акцій, зокрема, «День Землі», «Чисте довкілля», «TrashTag Challenge». Така робота передбачає формуванню соціальної та громадянської компетентності, екологічної грамотності, що спрямовано на розумне та раціональне користування природними ресурсами, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини.

В рамках екологічних акцій однією із результативних форм роботи є виготовлення студентами шпаківень, годівниць, що передбачає інтеграцію природничих та технологічних дисциплін.

Цікавою формою роботи для майбутніх фахівців є організація екологічних тренінгів, які спрямовані на виявлення екологічної культури, знань своїх прав та обов'язків. У цьому руслі дієвими для студентів виявились вправи з освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини, що сприяють створенню умов для активної роботи майбутніх учителів, а також надаються приклади та підходи до розуміння загальних принципів демократії та прав людини в галузі екології.

Екологічні тренінги традиційно розпочинаються з екскурсії лабораторією живої природи, протягом якої відвідувачі лабораторії знайомляться з адаптаційними властивостями живих організмів до умов навколишнього середовища; усвідомлюють розмаїття рослинного світу різних природних зон, зокрема, ландшафтів аридної зони, територій з вологим кліматом, ландшафтів, що характерні для помірного клімату.

Довкілля є важливою умовою ефективної підготовки молодшої людини до майбутнього самостійного життя. Навколишнє середовище має бути організоване так, аби спонукати молодь до виконання активних дій відповідно до її життєвого ритму, фізичних та психічних можливостей.

Таким чином, проведення різних екологічних акцій у формі суспільно-корисної діяльності сприяє формування громадянських компетентностей.

Література

1. Андрощук А. І. Міжпредметні зв'язки на уроках природознавства / А.І. Андрощук // Географія. – 2012. – № 19. – С. 2–15.
2. Бакка Т.В. Інтегрований курс «Громадянська освіта» (рівень стандарту) : підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти / Бакка Т. В., Марголіна Л. В., Мелешенко Т. В. — К. : УОВЦ «Оріон», 2018. — 240 с.
3. Громадянська та екологічна освіта в школі в сучасній школі. Електронний ресурс: https://works.doklad.ru/view/fZL_vQh3A_g.html